

inTarsi

eia
Compagnia de circo

PEDAGOĢISKAIS MATERĀLS

- 1 . Izrādes tēmas
- 2 . Apvienība "Circo eia"
- 3 . Izrāde
- 4 . Jautājumi izziņai
- 5 . Kontakti

1. IZRĀDES "INTARSI" TĒMAS

Kopābūšana

Satikšanās

Cilvēku attiecības

Ķermeņa valoda

"inTarsi" ir apcerējums par satikšanās spēku un jūtu pārveidošanos: ikviens no mums kaut kādā veidā ir viens un unikāls, bet beigu beigās mēs atklājam, ka nemaz tik ļoti neatšķiramies cits no cita.

Cik bieži cilvēku pulī esam jutušies atsvešināti un vientuļi? Cik bieži esam jutušies vieni, kad mums apkārt ir viss nepieciešamais?

Mūs fascinē, kā cilvēku attiecības nepārtraukti mainās, ietverot sevī satikšanos un nesaprašanos, sarežģījumus un vienatnes brīžus...

Būdami cirka mākslinieki, mēs atrodamies nemitīgā pārmaiņu stāvoklī un mūsu cirka mākslas izpausmes mainās līdz ar mums, sajūtot, ka aiz katra salto un teju neiespējamās balansēšanas katru reizi visam atkal ir jāsākas no gala. Kādā veidā cirka prasmes ietekmē radošo procesu un kādā veidā radošais process ietekmē cirka prasmju pielietojumu?

2. APVIENĪBA

Cirka apvienība "eia" (tulkojumā: "līdz šim nepieredzēts harmonisks pacēlums" franču valodā un "jā" sardīniešu valodā) radās 2009. gadā, kad apvienoties nolēma vairāki pieredzējuši cirka mākslinieki: Armando Rabanera (Armando Rabanera), Fabricio Džanini (Fabrizio Giannini) un Kristiano Delamonika (Cristiano Della Monica) no "Cirque Vague", "Circo de la Sombra" un "Le Grand Osim Orchestra" un Frančeska Lisia (Francesca Lissia) un Kelso Pereira (Celso Pereira) no "Celso y Frana". Jau kopš pirmsākumiem apvienība popularizē cilvēcisku cirku, kas spēj atspoguļot cilvēku attiecību sarežģītību, aptverot ļoti plašu skatītāju loku un kļūstot par vienu no spēcīgākajām laikmetīgā cirka apvienībām Spānijā un Eiropā.

"Laikmetā, kad atšķirīgais bieži tiek uzskatīts par problēmu, mēs – mūsu mākslinieku apvienības dalībnieki – cenšamies savas īpatnības padarīt par savu stipro pusi un iedvesmas avotu, lai kopējiem spēkiem tās pētītu. Kā atspulgu mūsu apdzīvotās pasaules krāsainībai un daudzveidībai."

Cirka apvienība "eia" 2011. gadā saņēmusi Barselonas Pilsētas balvu par šovu CAPAS – balvu par cirka izpēti un risku, kas saistās ar inovatīvas pieejas ieviešanu.

2016. gadā "inTarsi" saņēma cirka žurnāla "Zirkolika" VII izdevuma žūrijas speciālbilvu

2017. gadā "inTarsi" saņēma MAX balvu (t.i. Tony Balvu/Olivjē balvu) par izcilu jauniestudējumu

eia
Compañia de circo

3. IZRĀDE

Dažas mazas platformas, batuts, atsperdēlis* un četri vīri...

Četri akrobāti vēro cits citu, izvērtē, skrien viens pie otra, cits citu mētā, nes un ierauj mūs savā metaforiskajā farandolā (tautasdejā): satikšanās, varoņdarbi, kļūdas, varas spēles, kārdināšana, manipulācijas, "intarsio", kas sastāv no dzīves fragmentiem, un veido ieskatu cilvēcisko attiecību kaleidoskopā.

Cirks pastāvīgā kustībā, spēcīgs, poētisks, smieklīgs un sirdi sildošs, mirklis, kas iedvesmo patiesu maigumu pret dīvaino zvēru, kāds ir cilvēks.

* Angliski teeterboard, franciski bascule. Latviski mēdz tik dēvēts arī par tramplinu. Pēc konstrukcijas līdzinās divvietīgām šupolēm.

4. JAUTĀJUMI IZZINĀI

Kāda ir atšķirība starp tradicionālo cirku un laikmetīgo cirku?

Tradicionālais cirks

- Atsevišķu priekšnesumu jeb numuru virkne, parasti līdz desmit, katrs aizņem apmēram 8 minūtes.
- Numuru secība lielā mērā atkarīga no dažādiem ierobežojumiem, kas nav saistīti ar pašu vēstījumu. Vienu numuru var viegli aizstāt ar citu. Diezgan bieži izrādē redzami mākslinieki nav bijuši iesaistīti sākotnējā iestudējumā.
  - Numuru secību nosaka tehniskie ierobežojumi, un noteicošā loma ir emociju radīšanai.
- Cirka izrādes ritmu nosaka klauni un konferansjē, novēršot skatītāju uzmanību no tehniskām detaļām un cenšoties izraisīt smieklus, lai izlīdzsvarotu iepriekšējā numura radītās spēcīgās emocijas.
- Pamatelementi:
  - Programmā gandrīz vienmēr ir klauni, zirgi, savvaļas dzīvnieki, gaisa un citi akrobātikas triki, balansēšana uz rokām, žonglēšana un iluzionista šovs. Izrāde noslēdzas ar parādi.
  - Muzikālajā noformējumā dominē pūšamie un sitaminstrumenti.
- Numura dramatizēšana:
  - Pieaugoša spriedze, numuriem kļūstot aizvien sarežģītākiem. Pirms katra posma tiek ieturēta pauze un gaidīti aplausi. Vēsturiski no cirka tiek sagaidītas reālas briesmas (piemēram, māksliniekiem uz trapeces nav drošības stiprinājumu).
  - Ja uzdevums neizdodas, mākslinieks sāk no sākuma. Dažkārt numurā ir paredzēts, ka izpildītājs speciāli kļūdās, lai skatītājiem vairotu spriedzi un izpelnītos lielākus aplausus.
  - Dominē 3 emocijas: smiekli, bailes un apbrīna.
- Arēna:
  - Apļveida arēna ar diametru 13 metri. Šāds izmērs savulaik radies tāpēc, ka sākotnēji cirkā izmantoja zirgus. Aplis bija vajadzīgs, lai akrobāts, turoties auļojoša zirga mugurā, savā labā varētu izmantot centrālās spēku. Apļveida arēna arī veido asociācijas ar ģimenes loku, saikni ar Visumu.
  - Cirka telts.
- Tēli:
  - Cirka estētikai piemīt liela tēlu bagātība – krāsas, skaņas, smaržas, dominē sarkanā krāsa un viss, kas spīd, zvaigznes, apaļi un konusveida priekšmeti, bungas, kūtsmēsļu smaka un cukurvate.
- Nav teksta. Izņemot klausus un konferansjē, pārējie cirka mākslinieki nerunā. Mākslinieki arī neinterpretē citus tēlus.

Laikmetīgais cirks

- Radies pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados, laikmetīgais cirks tradicionālā cirka kodus izmanto atsevišķi, bet reti daudzus kopā.
- Pamatvienība vairs nav numurs, bet gan žests.
  - Žestu secība veido ainu. Vairākas ainas var notikt vienlaicīgi, paralēli cita citai. Skatītājam nav iespējams redzēt visu uzreiz – ir jāizvēlas, uz ko koncentrēt uzmanību.
  - Žesta jēgu var nolasīt tikai kontekstā ar citiem žestiem, tāpēc sintakses līmenī skatītājs nesapņem "vārdu virknējumu", bet gan diskursu, ko veido frāzes. Žesta nozīmi nosaka ainas, kas bijušas pirms tam, kas seko pēc tam un arī citi nozīmīgi izrādes elementi (tērpi, mūzika, skatuves noformējums ..)
- Pastāv pierakstāma poētiskā struktūra.
  - Ir iespējama arī teksta deklamācija. Laikmetīgā cirka kompozīcijas saknes vairāk meklējamas teātra, dejas un mūzikas pasaulē.
  - Visu tradicionālo cirka pamatelementu klātbūtne vairs nav obligāti. Daudzas cirka apvienības specializējas – pastāv klaunu, žonglieru, gaisa akrobātu u.c. trupas.
  - Reti cenšas pieprasīt aplausus. Izrādes struktūra dažkārt pat prasa iztikšanu bez aplausiem,
  - Cita starpā dramatiskā funkcija tiek piešķirta virtuozitātei.
- Emocijas, ko cirks vēlas izraisīt, ir niansētākas.
  - Laikmetīgais cirks no sava tradicionālā priekšteča visvairāk atšķiras ar estētiku. Katra apvienība cenšas radīt konkrētu atmosfēru, pasauli, kas savij kopā dažādas iespējas – skulptūru, skaņu, akrobātiku, horeogrāfiju, teātri. Cirka prasmes tiek izmantotas kā valoda. Cirkā apspēlētās tēmas ir ļoti dažādas (karš, mīlestība..) un atšķiras arī estētikas reģistrs (emocijas); (brīnuma, provokācijas, izģērbšanās, parodijas, absurda estētika..)
- Cirka arēna vairs nav vienīgā dabiskā cirka vide. Tāpēc cirka izrādes var uzvest gan uz citām skatuvēm, piemēram, teātri, gan izdomāt jaunas oriģinālas uzstāšanās vietas.
- Mūsdienās numuri ar dzīvniekiem notiek reti vai arī vispār netiek iekļauti izrādēs.
- Mākslinieki var iejusties citos tēlos un izmantot tekstu.

Kādas asociācijas izraisa izrādes nosaukums "inTarsi"?

- Nosaukums svešvalodā. "intarsi" ir "intarsio" daudzskaitlis.

- Vārda "intarsio" ("inkrustācija", arī "intarsija") definīcija:

"Itāļu valodas termins, kas apzīmē dekoratīvus paneļus, kas veidoti no dažādos veidos krāsotiem koka fragmentiem, kas izkārtoti tā, lai veidotu ornamentālus motīvus, arhitektonisku perspektīvu vai figurālas ainavas uz sienām ar koka apdari, uz baznīcas soliem, lādēm, utt."

- "intarsi" paraugs:

Vārds "intarsi" sarunvalodā tiek lietots, lai apzīmētu kaut ko, kas ir sakombinēts, savīts kopā, un šajā izrādē tas tiek izmantots kā sociāla metafora, apzīmējot lietas, kas savienojas, lai radītu kolektīvo tēlu.

RĪGAS CIRKS

InTarsi

CIRCO EIA (SPĀNIJA)
19./20. SEPTEBRĪ 19.00
RĪGAS CIRKA ARĒNĀ

cirks.lv/biletas

© VJA RĪGAS CIRKS / FOTO BEN HOPKIN

Ko jūs domājat par izrādes plakātu?

Vai tas palīdz saprast izrādes galveno domu?
Kādu plakātu šai izrādei veidotu jūs?

Kādu profesiju pārstāvji sanāk kopā, lai radītu izrādi?

● Mākslinieciskā struktūra

- **Idejas autori** – Cirka apvienība "eia"
- **Režija** – Cirka apvienība "eia" un Hordi Aspa (Jordi Aspa)
- **Izpildītāji** – Armando Rabanera Muro, Fabio Nikolīni (Fabio Nicolini), Fabricio Džanīni (Fabrizio Giannini), Manels Rozess Moreto (Manel Rosés Moretó)
- **Mūzikas producenti** – Kristiano Delamonika (Cristiano Della Monica)
- **Horeogrāfija** – Mišela Mana (Michelle Man)
- **Scenogrāfijas ideja un izpildījums** – Cirka apvienība "eia" un "El Taller del Lagarto"
- **Gaismu dizains** – Sāra Filmere „Sankey” (Sarah Filmer "Sankey")
- **Kostīmi** – Fanija Freduela (Fanny Fredouelle), Roza Kreuē (Rosa Crehuet), "Maru Shima"
- **Producenti** – Cirka apvienība "eia" un "La Destileria"
- **Mākslinieciskā sadarbība** – Roberto Magro, Džeimss Hjūisons (James Hewison), "Giulia Venosa – Oiné Ensemble"

● Komanda uz skatuves:

4 cirka mākslinieki. Mūsu izrādēs paši mākslinieki aktīvi piedalās izrādes radīšanas procesā, bet izrādes veidošanas laikā tiek piesaistīts "skats no malas".

● Tehniskā komanda:

1 gaismotājs, 1 skaņotājs. Šie divi cilvēki strādā pie izrādes tehniskās sagatavošanas katrai norises vietai, sadarbojoties ar attiecīgo vietu tehnisko producentu. Viņi ir klāt katru reizi, kad tiek demonstrēta izrāde.

● Izrādes veidotāju komanda:

gaismu mākslinieks, skaņu režisors, horeogrāfs, scenogrāfs, kostīmu mākslinieks. Šie cilvēki ir klāt tikai radīšanas procesā. Kad šis process ir noslēdzies, viņi nedodas līdzī turnejās. Iespējamie izņēmumi ir skaņu un gaismu režisori – "inTarsi" gadījumā arī šie speciālisti turnejās dodas kopā ar apvienību.

● Cirka apvienības "eia" radošā grupa ir ļoti lielā mērā autonoma.

Lai gan tādus uzdevumus kā finanšu pārskaitījumus un daļēji arī informācijas izplatīšanu un izrāžu pārdošanu kārtoti citi, māksliniekiem ir būtiska loma apvienības administrēšanā (līdzdarbojas mārketinga aktivitātēs, grāmatvedībā, līgumu slēgšanas sarunās utt.). Līdz ar to apvienības mākslinieki ir ārkārtīgi daudzpusīgi.

Kādas ir izrādēs izmantotās mākslinieciskās disciplīnas?

● Cirka mākslas disciplīnas:

pāru akrobātika, dinamiskā grupu akrobātika (banquine), ķīniešu kārts, atsperdēlis jeb tramplīns, lecamaukla, ekvilibristika.

● Žestu teātris

● Deja

Izrādē "inTarsi" ir apvienotas vairākas cirka mākslas disciplīnas, un pāriešana no citas citā notiek ļoti precīzas horeogrāfiskās struktūras ietvaros. Tādējādi cirka mākslinieki ar saviem žestiem cenšas izraisīt emocijas, piešķirt kaut kam nozīmi un iet tālāk par vienkāršu tehniskās vai sportiskās varēšanas izrādīšanu. Riska aspektu, kas vienmēr pavada cirka mākslu, aizēno ķermeņu un žestu virtuozitāte.

● Cirka disciplīnas (izdala vismaz 40), ko pārvalda akrobāti.

Šīs disciplīnas var iedalīt 5 kategorijās: akrobātika uz zemes, gaisa akrobātika, ekvilibristika (līdzsvara disciplīnas), žonglēšana, klaunāde. Katrai kategorijai ir vairākas apakškategorijas.

Vairāk informācijas par visām cirka disciplīnām, to izcelsmi un specifiku, lasiet interneta vietnē:

<http://ecolenationaledecirque.ca/fr/lecole/disciplines-de-cirque>

● Cirka apvienība "eia" specializējas akrobātikā uz zemes. Izrādē izmantotās disciplīnas:

Pāru akrobātika

Akrobātikas disciplīna, ko izpilda viens vai vairāki akrobāti uz zemes. Bāzes akrobāts veic trikus ar lidotāju, izmantojot spēku, līdzsvaru, augstumu, veiklību, noķerot viņu ar rokām vai uz galvas.

Dinamiskā grupu akrobātika

jeb Banquine: akrobātikas disciplīna uz zemes, kurā divi (vai vairāki) ķērāji uzmet gaisā lidotāju, kas atbalstās uz viņu savienotajām rokām. Šis impulss lidotājam ļauj izpildīt akrobātiskus trikus.

Batuts

Disciplīna cēlusies no mākslas vingrošanas; tiek izmantots dažāda izmēra elastīgais tīkls, kas ar atspērēm piestiprināts pie rāmja, kas pacelts virs zemes. Akrobāti uz batuta veido dažādas figūras un izpilda akrobātiskus lēcienus.

Ķīniešu kārts

Disciplīna radusies Āzijā, konstrukcija sastāv no viena vai vairākiem stingri nostiprinātām kārtīm vai mastiem, kuru augstums ir 3 līdz 9 metri. Viens vai vairāki akrobāti uz šīm kārtīm veido fiksētas vai dinamiskas figūras.

Akrobalansēšana

Akrobātikas disciplīna, kas radusies tālā senatnē. Akrobāts veic dažādas kustības un veido figūras, turot līdzsvaru uz rokām vai galvas.

Atsperdēlis

jeb tramplīns: izturīgs dēlis, kas novietots uz centrālā šarnīra punkta (līdzīgi kā divvietīgajās šūpolēs, kur dēlis pārlikts pār bluķi). Viens vai vairāki izpildītāji katapultē akrobātu gaisā, kur tas veic dažādus akrobātiskus lēcienus un piezemējas vai nu uz paklāja, vai uz bāzes izpildītāja pleciem.

Lecamaukla

Disciplīna, kas nav iekļauta klasifikatorā, jo netiek pasniegta profesionālās cirka skolās un samērā reti tiek izmantota izrādēs

Kādu lomu izrādē spēlē scenogrāfija?

Strādājot ar "intarsio" koncepciju, mēs prātā paturam iedomātu apļveida multiģeometrisku konstrukciju, kas izrādes laikā nepārtraukti mainās. (intarsija/inkrustācija ir koka virsmas mākslinieciskais apstrādāšanas veids, kur tiek iekomponēti citas koksnes gabaliņi, kas rezultātā veido noteiktu ornamentu vai kompozīciju)

No idejas par nemitīgo mainību radās 13 scenogrāfijas sastāvdaļas, kuras var izmantot dažādās kombinācijās – ekrāns, līdzsvara šūpoles, katapults, nobrauktuves utt. – un katrā izrādes epizodē variēt šo rīku pielietošanas veidus.

Tādējādi šie moduļi var attīstīties un piedzīvot dažādas pārvērtības atkarībā no izpildītāju vēlmēm un emocijām.

Mūsu mākslinieciskās izpētes darbs lielā mērā bija vērsts uz šo un subjekta/objekta/rīcības attiecībām, kas dod pienesumu stāstījuma diskursam. Scenogrāfija vairs nav vienkāršs instruments – tas ir papildu tēls, kas, pieaugot mākslinieciskajām vajadzībām, spēj pārvērsties un attīstīties.

Ķermenis kā valoda?

Vai ar ķermeni ir iespējams rakstīt, runāt, izpausties? Kādas ir kopīgās emocijas?

Balss un vārdos izteikta valoda mūsu izrādēs tiek izmantoti reti. Cenšoties vairāk iedziļināties cilvēka sajūtās, mēs izvēlamies ķermeņa valodu pētīt caur neverbālu žestu komunikāciju.

Cirka māksla, tāpat kā deja, priekšplānā izvirza ķermeni, un jēga izpaužas caur šo ķermeni, simboliem un nozīmi. Šāda valoda dod priekšroku jutīgumam, instinktīvajam, aizkustinošajam, pārspējot racionālās un intelektuālās domas loģiku. Nenosaucot vārdos, ķermenis atmodina jūtas un tādējādi paver daudz lielākas iespējas interpretācijai.

Tādējādi izrādē iespējams atpazīt dažādas emociju un sajūtu izpausmes:

- Vientulība
- Izbrīns / pārsteigums
- Lepnums
- Sevis pārvarēšana
- Neprātība
- Prieks

Izbaudiet izrādi!

5. KONTAKTI

cirks@cirks.lv

mara.pavula@cirks.lv

+371 2563 0555

